

PARLEMENT DE LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE

SESSION ORDINAIRE 2017-2018

19 FÉVRIER 2018

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

**visant à améliorer la coordination et
l'exécution des chantiers
en Région bruxelloise**

(déposée par Mmes Anne-Charlotte d'URSEL (F), Céline DELFORGE (F) et M. Bruno DE LILLE (N))

Développements

La présente résolution ne prétend pas se substituer au projet d'ordonnance. Elle entend au contraire le compléter au travers d'éléments qui ne sont pas de nature à s'y trouver ou qui pourraient l'enrichir.

Ces dernières années, plusieurs zones de la Région ont fait l'objet de chantiers d'envergure, longs et répétés. Leurs conséquences, tant pour les nombreux riverains concernés que pour la mobilité globale dans la Région, ont été et sont encore actuellement particulièrement lourdes et pénibles. On ne peut par ailleurs négliger le coût de ces nuisances sur l'économie en général et pour les pouvoirs publics en particulier, à travers leur société de transport en commun.

Or, une série de modalités et de choix participent à augmenter la pénibilité de ces interventions en travaillant sur plusieurs éléments :

- la durée : la faible intensité de main-d'œuvre sur certains chantiers ou lors de certaines phases de chantier ainsi que les plages d'activités limitées à un seul shift allongent inutilement leur durée. Entre les travaux de nuit et un chantier qui ne tourne que de 7h à 15h, il est possible de trouver un moyen terme qui permettrait de raccourcir significativement les durées

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT

GEWONE ZITTING 2017-2018

19 FEBRUARI 2018

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**ertoe strekkende de coördinatie en
uitvoering van bouwwerken in het
Brussels Gewest te verbeteren**

(ingediend door mevrouw Anne-Charlotte d'URSEL (F),
mevrouw Céline DELFORGE (F) en
de heer Bruno DE LILLE (N))

Toelichting

Deze resolutie strekt er niet toe het ontwerp van ordonnantie te vervangen, maar wenst het daarentegen aan te vullen met elementen die er allicht niet in staan of ze zouden kunnen verrijken.

De laatste jaren, werden in verschillende zones van het Gewest herhaaldelijk omvangrijke bouwwerken uitgevoerd die lang aansleepten. Ze hadden en hebben nog steeds zeer zware negatieve gevolgen voor de vele omwonenden en voor de mobiliteit in het algemeen in het Gewest. Voorts mogen de kosten daarvan voor onze economie in het algemeen en voor de overheden in het bijzonder, via hun maatschappij voor openbaar vervoer, niet worden onderschat.

De wijze waarop de bouwwerken worden uitgevoerd en de keuzes die daarbij worden gemaakt, hebben evenwel een invloed op de hinder die ze veroorzaken :

- de duur : de lage arbeidsintensiteit op bepaalde bouwplaatsen of tijdens bepaalde fasen en het feit dat er slechts in één shift wordt gewerkt, verlengen onnodig de duur van de werken. Het moet mogelijk zijn om een gulden middenweg te vinden tussen 's nachts werken en werken van 7 tot 15 uur, wat de duur van de werken substantieel kan inkorten zonder

- des travaux, sans entraîner de nuisances de nature à porter atteinte au besoin de repos des riverains ou à la pénibilité du travail pour le personnel de chantier ;
- le phasage : la succession de chantiers impactant des mêmes zones aboutit à ce que celles-ci soient touchées par des chantiers perturbants pendant de longues années, alors qu'une simultanéité des interventions permettrait de réduire ces périodes ;
 - le manque de communication et de concertation avec les riverains et les usagers de la voirie empêche de profiter de l'expertise de ces derniers pour évaluer correctement le choix de certaines modalités et ne leur permet en outre pas d'anticiper et de s'organiser ;
 - le contrôle : le respect des délais par les entrepreneurs doit systématiquement faire l'objet de clauses prévoyant des montants dissuasifs et *a contrario* prévoir des incitants à une réalisation plus rapide que prévu ;
 - l'organisation de la mobilité :
 - maintenir l'efficacité des transports en commun lors de la mise en place de dispositifs temporaires pour que trams et bus voient leur vitesse commerciale préservée au mieux. Les trajets de déviation des transports en commun doivent être pensés pour leur permettre d'être une solution de mobilité pour échapper à la congestion ;
 - prévoir en amont des zones de chantiers, en plus des déviations organisées sur la base d'une signalisation claire pour tous les usagers, des itinéraires alternatifs pour les automobilistes.

La prise en compte de ces éléments mériteraient de s'appliquer dans le cadre de chantiers régionaux, mais également de s'imposer dans les permis de chantiers délivrés aux impétrants.

de rust van de omwonenden te verstören of de arbeiders in moeilijke omstandigheden te doen werken ;

- de fasering : de opeenvolging van bouwwerken in dezelfde zones zorgt voor jarenlange hinder, terwijl een gelijktijdige uitvoering die periode zou kunnen inkorten ;
- wegens het gebrek aan communicatie en overleg met de omwonenden en weggebruikers, kan men geen beroep doen op de expertise van die laatsten om de keuze van bepaalde uitvoeringswijzen correct te evalueren en kan men bovendien niet anticiperen en zich organiseren ;
- de controle : om de aannemers ertoe aan te zetten de uitvoeringstermijnen in acht te nemen, moeten er systematisch clauses worden ingebouwd die voorzien in ontradende bedragen en, *a contrario*, in incentives als de bouwwerken sneller worden uitgevoerd dan gepland ;
- de organisatie van de mobiliteit :
 - de efficiëntie van het openbaar vervoer behouden bij de inrichting van tijdelijke voorzieningen, opdat de reisnoodheid van trams en bussen er zo weinig mogelijk onder lijdt. De omleidingen voor de voertuigen van het openbaar vervoer moeten de mobiliteit bevorderen en verkeerscongestie voorkomen ;
 - naast de omleidingen, moeten er ook alternatieve routes voor de automobilisten worden aangegeven, voordat ze de plaats van de bouwwerken bereiken, aan de hand van een duidelijke signalisatie voor alle weggebruikers.

Met die elementen zou men rekening moeten houden bij de bouwwerken in het Gewest, maar ook in de vergunningen voor het uitvoeren van werken die aan de nutsbedrijven worden afgegeven.

Anne-Charlotte d'URSEL (F)
 Céline DELFORGE (F)
 Bruno DE LILLE (N)

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

visant à améliorer la coordination et l'exécution des chantiers en Région bruxelloise

Le Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Vu le Code bruxellois de l'aménagement du territoire ;

Vu l'ordonnance du 3 juillet 2008 relative aux chantiers en voirie ;

Vu l'ordonnance du 26 juillet 2013 relative à l'accès et à l'échange d'informations sur les câbles souterrains et sur les conduites et les canalisations souterraines ;

Vu l'arrêté du 11 juillet 2013 du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale relatif à l'exécution des chantiers en voirie ;

Vu l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 30 janvier 2014 relatif à la coordination des chantiers en voirie ;

Vu l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 16 mai 2014 relatif à l'accès et à l'échange d'informations sur les câbles souterrains et sur les conduites et les canalisations souterraines ;

Vu les auditions relatives aux chantiers en voirie tenues en commission de l'Infrastructure ;

Considérant qu'il existe des failles systématiques au niveau de l'efficacité de l'exécution, de la coordination et de la communication entourant les chantiers en Région de Bruxelles-Capitale ;

Considérant que la Région doit développer une nouvelle approche et une nouvelle méthode pour résoudre ces failles ;

Considérant que cette nouvelle approche doit se traduire par des mesures structurelles dépassant le cadre réglementaire actuel relatif aux chantiers en voirie qui ne suffit pas pour résoudre ces failles ;

Demande au Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale :

- que pour tout chantier hyper-coordonné impliquant plusieurs impétrants institutionnels bruxellois, les administrations respectives en charge du chantier travaillent ensemble sur un lieu unique à l'aide de détachements de personnel opérés durant toute la durée des travaux en collaboration avec la cellule communication du chantier ;

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

er toe strekkende de coördinatie en uitvoering van bouwwerken in het Brussels Gewest te verbeteren

Het Brussels Hoofdstedelijk Parlement,

Gelet op het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening ;

Gelet op de ordonnantie van 3 juli 2008 betreffende de bouwplaatsen op de openbare weg ;

Gelet op de ordonnantie van 26 juli 2013 betreffende de toegang tot en de uitwisseling van informatie over ondergrondse kabels, buizen en leidingen ;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 11 juli 2013 betreffende de uitvoering van bouwplaatsen op de openbare weg ;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 30 januari 2014 betreffende de coördinatie van de bouwplaatsen op de openbare weg ;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 16 mei 2014 betreffende de toegang tot en de uitwisseling van informatie over ondergrondse kabels, buizen en leidingen ;

Gelet op de hoorzittingen over de bouwplaatsen op de openbare weg in de commissie voor de infrastructuur ;

Overwegende dat de efficiëntie van de uitvoering en de coördinatie van, alsook de communicatie over de bouwwerken in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest systematisch te wensen overlaten ;

Overwegende dat het Gewest een nieuwe aanpak en een nieuwe methode moet ontwikkelen om die tekortkomingen weg te werken ;

Overwegende dat die nieuwe aanpak moet worden vertaald in structurele maatregelen die verder gaan dan het huidige falende regelgevende kader voor bouwwerken op de openbare weg ;

Verzoekt de Brusselse Hoofdstedelijke Regering ervoor te zorgen dat :

- voor elke hypergecoördineerde bouwplaats waarbij verschillende Brusselse nederzettingen betrokken zijn, de respectieve besturen belast met de bouwwerken samenwerken op één enkele plaats door middel van personeelsdetacheringen tijdens de hele duur van de werken in samenwerking met de communicatiecel van de bouwwerken ;

- que pour tout chantier hyper-coordonné, le cahier des charges du marché public portant sur la réalisation du chantier impose des horaires s'étendant du début à la fin de la journée ainsi que le nombre d'ouvriers optimal pour une réalisation rapide des travaux pour toutes les phases du chantier ;
 - que pour tout chantier, des pénalités dissuasives soient prévues en cas de dépassement de la durée du chantier, ainsi qu'un bonus progressif pour les chantiers qui se terminent plus tôt que prévu initialement dans le cahier des charges ;
 - que pour tout chantier hyper-coordonné dont un impétrant institutionnel bruxellois est le maître d'ouvrage, soit systématiquement lancé, parallèlement aux marchés publics portant sur l'exécution du chantier, un marché de travaux préparatoire qui permette, en cas de manquement ou de détérioration causé par un des impétrants durant le chantier, de mobiliser à tout moment cet adjudicataire pour procéder à un remplacement ou à des réparations sur le chantier ;
 - que pour tout chantier hyper-coordonné, un membre du personnel présent sur le chantier soit publiquement chargé de la communication de proximité ;
 - de limiter au sein d'une même zone le nombre de chantiers successifs et, au contraire, de les mener simultanément pour éviter des désagréments durant des années ;
 - d'organiser les déviations et modifications de la circulation en donnant la priorité à la vitesse commerciale des transports en commun et, en cas de déplacement d'arrêts, de prévoir systématiquement un abri provisoire ainsi qu'un panneau d'information en temps réel ;
 - d'assurer un contrôle effectif et rigoureux du respect des cheminements piétons et cyclistes ;
 - d'informer les automobilistes de trajets alternatifs en amont des hyperchantiers.
- voor elke hypergecoördineerde bouwplaats, het bestek van de overheidsopdracht voor het uitvoeren van de bouwwerken een arbeidstijdregeling oplegt van het begin tot het einde van de werkdag, alsook het optimale aantal arbeidskrachten bepaalt, opdat alle fases van de bouwwerken snel worden uitgevoerd ;
 - voor alle bouwwerken, ontradende boetes worden opgelegd in geval van overschrijding van de termijnen en een progressieve bonus wordt toegekend voor de bouwwerken die sneller klaar zijn dan in het bestek gepland is ;
 - voor elke hypergecoördineerde bouwplaats met een Brussels institutioneel nntsbedrijf als bouwheer, systematisch en tegelijk met de overheidsopdrachten voor de uitvoering van de bouwwerken, een overheidsopdracht voor voorbereidende werken wordt uitgeschreven om, in geval van tekortkoming van of beschadiging door een van de nntsbedrijven tijdens de bouwwerken, op elk moment die opdrachtnemer te kunnen inschakelen om een vervanging of herstellingen op de bouwplaats uit te voeren ;
 - voor elke hypergecoördineerde bouwplaats, een personeelslid tijdens de bouwwerken aanwezig is en publiekelijk belast wordt met de nabijheidscommunicatie ;
 - het aantal opeenvolgende bouwwerken binnen eenzelfde zone worden beperkt en, integendeel, gelijktijdig worden uitgevoerd om jarenlange hinder te voorkomen ;
 - omleidingen worden uitgestippeld en de verkeersstroom wordt gewijzigd, waarbij voorrang wordt gegeven aan de reisnelheid van het openbaar vervoer en, in geval van verplaatsing van haltes, systematisch een tijdelijke halte wordt gebouwd en er een bord met informatie in reële tijd wordt geplaatst;
 - effectieve en strenge controle wordt uitgeoefend op de aanleg van omleidingen voor voetgangers en fietsers;
 - de automobilisten worden ingelicht over alternatieve routes voordat ze de bouwplaatsen bereiken.

Anne-Charlotte d'URSEL (F)
 Céline DELFORGE (F)
 Bruno DE LILLE (N)